

2018-imut Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuut
(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)**Akissuteqaat**

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Aappassaaneerinninneq**Aallaqqaasiut**

Aallaqqaammut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq 2018-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik, Naalakkersuisullu aappassaaneerinninnermut atatillugu allannguutissatut siunnersuutaannik sukumiisumik suliarinnissimaneranik Naalakkersuisut sinnerlugit qutsavigissavara.

Aappassaaneerinninnermi allannguutissatut siunnersuut

Maanna aappassaaneerinninnermut Naalakkersuisut aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit katillugit 74-it saqqummiuppaat, oqaasertaliussanullu allannguutissatut siunnersuutit 16-it saqqummiullugit. Allannguutissatut siunnersuutit piffissami ataatsimut aningaasanut inatsisiliorfiusumut 2018-2021-imut IST-mik angusatut missingersuutigineqartumik 12,2 mio. kr-inik pitsanngoriartitsivoq, taamaattoq IS-imik angusassatut missingersuummik, ingerlatsinermut sanaatornermullu aningaasaliissutitut imaqartunik, taarsigassarsiallu ilanngunneqarfiginngisaannut 27,8 mio. kr-inik ajorseriartitsilluni.

Allannguutissatut siunnersuutit katillugit arfineq marluk isertitanut inatsisinillu tunngaveqartumik aningaasaliissutitut allannguutitut imaqartut saqqummiunneqarput. Allannguutissatut siunnersuutit IST-mik angusaq ukiumut 6,3 mio. kr-inik ajorseriartippaat. Tamatumalu nassatarisaanik naqissusiinermi akitsuutitut isertitassatut missingiunneqartut ukiumut 10 mio. kr-inik qaffanneqarnissaat qinnutigineqarpoq, tamannalu namminersortut sanaatorneranni suli pitsaasumik ineriartorneq, taamatullu aamma attartortumit piginnittumut aaqquussineq atorlugu nammineq inigisamik pisinermik suli soqutiginnittoqarnera tunuliaqutaralugu pivoq. Ineriartorneq ukiuni aggersuni nangittumik ingerlassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Eqqussuineri akitsuutitut tunngatillugu isertitassatut missingiussat ukiumut 5 mio. kr-inik appartinneqarnissaat qinnutigineqarpoq. Imigassat aalakoornartortallit eqqussuunneqarnerat ukiut arlallit ingerlaneranni appariartorpoq, ineriartorerullu kingulliup suli eqqussukat appariartorerat ersersippaa. Taamattaq raajanut akitsuummit isertitassatut missingiussat ukiumut 10 mio. kr-inik appartinneqarnissaa qinnutigineqarpoq. Allannguutissatut siunnersuummi maanna aappassaaneerinninnermut raajanut akitsuummit ukiumut isertitassat 175 mio. kr-iunissaat missingersuutigineqarpoq. Taamatut isertitanik appartitsinerup ukioq manna raajartassat tamakkerlugit pisarineqannginnissaannik ilimaginninnginneq ersersippaa. Isertitassanilli missingiutip appartinneqarnera aappaagu raajartassat 11.000 tonsit missaannik qaffanneqarnissaannik naatsorsuuteqarnermik

ersersitsinngillat. Taamaammallu Naalackersuisut pingajussaaneerinninnissamut isertitassatut missingiussamik nalileeqqissapput.

Sammisaq 5-imi: Suliassanik kommuninut nuussinermi allannguutissatut siunnersuutit sisamat ataatsimut missingersuutitut sunniteqanngitsut saqqummiunneqarput. Atualernej sioqqullugu atorfinnullu tunngasuni sanaartugassanut aningaasaliissutit katillugit 90 mio. kr-it Namminersorlutik Oqartussanit kommuninut nuunneqarnerannik kommuninik isumaqatigiissuteqarnej, Naalackersuisut iluarisimaartorujussuaat. Nuussinikkut atuarfinnik ulluuneranilu paaqqinniffinik nutaanik sanaartornerit iluarsartuussinerillu erseqqissumik kommuninut inissinneqarnerat qulakkeerneqarpoq. Tamanna allaffissornerup annikinnerulerneranik, pineqartumilu illuutit ataatsimoortut iluarsartuunneqarnerisa naapertuunnerusumik ingerlanneqalerumaarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Aningaasat kommuninut tunniunneqartut siunertamut atugassatut aalajangeriigaapput. Aningaasat siunertaminnut atornerarnerat qulakkeerniarlugu Naalackersuisut ingerlaavartumik kommunit taakkuninnga atuinerannik malinnaassapput.

Taamattaq aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasat ilaqutariinnut sullissivinnut tapiissutit kommuninut tunniunneqarput. Ilaqutariinnut sullissiviit ullumikkut 16-iupput. Aningaasanik tunniussinikkut kommunit ilaqutariinnut sullissivinnut ataasiakkaanut Namminersorlutik Oqartussanut qinnuteqartarunnaarnerisigut, pineqartumi marloqiusamik allaffissornej atorunnaarsinneqassaaq. Aningaasat tunniunneqartut kommuninut atornerarfissaat aalajangeriigaapput, Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfiup kommuninik oqaloqateqarluni ilaqutariinnut sullissivinnut ataasiakkaanut suliniutinik ukiumoortumillu nalunaarutinik sinaakutissanik erseqqinnerusunik aalajangersaassaaq, tassunga ilanngullugit naatsorsuusiorderit ukiumoortumillu pilersaarusiorderit.

Sammisaq 8-mi: innaallagissap akiisa aaqqissuuteqqinnerat Allannguutissatut siunnersuutit aqqanillit saqqummiunneqarput. Naalackersuisut innaallagissap akiinik aaqqissuusseqqinnerisigut ulloq 1. januar 2018 innaallagissap erngullu akii appartinneqassapput. Akit nuna tamakkerlugu assigiileqqissapput, tamannalu Naalackersuisut naligiinnerulernermik anguniagaqarnerisa anguneqarnerannut peqataaqataavoq. Akit apparneqarnerat innuttaasunut suliffeqarfinnullu namminersortunut iluaqutsiinissaa, Naalackersuisut aaqqissuusseqqinnermikkut kissaatigaat. Taamaammallu innaallagiap erngullu akiisa aaqqissuuteqqinneqarnerata aningaasalersorneqarnera innaallagissap erngullu kommuninut namminersorlutillu oqartussanut sipaarutaanissaanik naatsorsukkat atorlugit ingerlanneqarpoq, tassunga ilanngullugit aktiaatileqatigiiffiit namminersorlutik oqartussanit pigineqartut. Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuini ukiumut sipaarutissat 11,7 mio. kr-inut naatsorsorneqarput, taakkulu 2018-ip aallartinnerani ilassutitut aningaasaliissutitut atugassanngortinneqarnissaat tunngavissaatinneqarpoq. Taamattaarlu innaallagiap erngullu akiisa aaqqissuuteqqinneqarnerat Nukissiorfiit nunatta karsianut taarsersuinerata sivitsorneqarneratigut sanaartugassanullu taarsigassarsiaasa erniaasa appartinneqarnerisigut aningaasalersorneqassaaq.

Maanna aappassaaneerinninnermut atatillugu allannguutissatut siunnersuutit allat tassaapput Upernavimmi Aasianni lu utoqqaat illuisa allilerneqarnissaanut aningaasaliinissamik kissaatit. Utoqqaat illuunut tamanut aningaasaliissutit 16-18 mio. kr-it akornanniipput, taakkulu pilersaarutit sanaartornerannut aningaasartuutit tamarmiusut 50 procentiattut kommuni nut sanaartornermut tapiissutitut aningaasaliissutigineqassapput. Taamattaaq ineqarnermut tapiissutit kommuni nullu ataatsimoortumik tapiissutit 16,5 mio. kr-inik, Naalakkersuisut ineqarnermut tapiissutinik tunniussisarnermi atugassarititaasunik pitsanngorsaaniarlutik suliniutaannut aningaasalersuutitut ilassusiivigineqassapput.

Taamaalilluni 2018-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut suliniutinik arlalinnik nunatsinni, inuit atugaasigut naligiinnginnerujussuup annikillisarneqarnissaanut peqataaqataasussanik ilaqutariillu aningaasaqarnikkut ilungersunartorsiortut atugaannik pitsanngorsaasussanik imaqarpoq. Ingammik inoqarfinni minnerusuni innaallagissamut imermullu aningaasartuutit appasinnerusut, ineqarnermut tunngasunik tapiissutit siunnerfigissaarnerusut kiisalu aningaasaatinit iluanaarutit akileraarusersorneqarnerat aqqutigalugu akileraarusiiffigineqarsinnaasunik annertusaanerit, ukiuni aggersuni suliniutinik nutaanik malitseqartinneqassapput. Tassungalu ilanngullugit suliffeqarnermut isumaginninnermullu tunngasuni aqqqissuusseqqinnissat, inatsiseqarnikkut ataqatigiissutsinik ajornartorsiutit aaqqiiviginiarlugit akileraartarnikkut aaqqissuusinerit allanngortiterneqarnerisigut pitsuussutimiititsiinnartarnerit akiitsoqaannartitsisarnerillu piiarniarneqarput. Naalakkersuisullu ukiuni aggersuni nunatsinni oqimaaqatigiinnerusumik ineriartornissap pilersinneqarnissaanut sulinermik nangitsiffiusussanik periutsit nassaariarlugit kommuni nik oqaloqatiginninnissartik piareersimaffigaat.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap aappassaaneerinninnissamut isumaliutissiissutaa

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap aappassaaneerinninnissamut atatillugu isumaliutissiissummini, Naalakkersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat 74-it tamaasa akuersissutigineqarnissaat innersuussutigaa. Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutinut saqqummiunneqartunut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap akuersaartumik isiginninnera Naalakkersuisut sinnerlugit qujassutigaa.

Oqaasertaliussassanut allannguutissanit 16-init. Taakkunanga 15-it Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit akuersissutigineqartussatut innersuussutigineqarput. Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitap allattoqarfiatalu 2018-imi atuinikinnerussutaasinnaasut ukiunut aningaasaqarnermut inatsiseqarfiusunut tulliuttunut nuussisinnaaneramik periarfissinneqannginnissaanik kissaateqarnera Naalakkersuisut tusaatissatut tiguaat. Inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitap sulinera suliaalu tunngavigalugit Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut ilassutitut aningaasaliissutit aqqutigalugit 2018-p ingerlanerani 2018-imi atuinikinnerussutinik ukiunut tulliuttunut nuussisinnaanermik qinnuteqarnissamut pisariaqarnersoq nalilissavaat.

Pingajussaaneerinninnissamat allannguutissatut siunnersuutissatut naatsorsuutigineqartut

Pingajussaaneerinninnissamat allannguutissatut siunnersuutitnik ukiuni aningaasanik inatsisiliorfiusuni 2018-2021-imi isertitat aningaasartuutillu sapinngisamik oqimaaqatigiinnissaannik qulakkeerisussamik saqqummiussisoqarnissaa naatsorsuutigineqassaaq. Naalackersuisut 2018-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuusiornermi isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiissinnissaat pingaartippaat. Taamattaq isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiissinnerat, missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmik, ukiup nikinnissaani atuutilersussami aalajangersakkanik naammassinnippoq. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutimini tamanna erseqqissaatigaa, tamannalumi Naalackersuisut taperserpaat.

Naalackersuisuttaaq maanna partiinik isumaqatiginninniarnermik ingerlasunit 2018-imut aningaasanut inatsisissamat isumaqatigiissummik inerreqartussamik aallaaveqartunik pingajussaaneerinninnissamat allannguutissatut siunnersuutitnik saqqummiussinissartik naatsorsuutigaat. Matuma ataani naatsorsuutigineqarpoq isumaqatiginninniarnarit kingunerissagaat isumaginninnerup iluani ilinniakkat nukittorsarneqarnerat, matuma ataani perorsaasutut kiisalu isumaginninnermi siunnersortitut najugarisaa qimannagu ilinniakkani, eqimattanik nutaanik aallartitsinissamat aningaasanik pingaarnersiutinikkut. Saniatigullu isumaginninnerup iluani ilinniaqqinneq nukittorsarneqassaaq.

Ukiaanerani ataatsimiinnermi matumani inatsisissatut siunnersuutitnik arlalinnik, ataatsimiinnerup matuma ingerlanerani naammassillugit suliareneqartussatut ilimagineqartunik Naalackersuisut saqqummiussipput. Inatsisissatut siunnersuutit arlallit aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutinut aningaasatigut kinguneqaateqarput. Taakku pingajussaaneerinninnermi atugassanngortinniarneqassapput. Taakku ilaatigut tassaapput nunatsinni aalisarnermi pisarineqartunit pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuut kiisalu piginneqatigiilluni inissiat aamma illuliortiternerit aningaasalersorneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat.

Taamattaq Naalackersuisut inuit innarluutillit taperserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik ukiaq manna siullermeerneqartussamik saqqummiussipput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi inatsisissatut siunnersuutip taassuma aningaasatigut kingunerisassaanut aningaasanik immikkoortitsisoqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut kingunerissavaa 2019-imit ukiumut 25 mio. kr-it missaannik aningaasartuuteqarnerusarnissaaq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut aningaasanik siunertamat atorneqartussat pillugit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqarnissaa ilimagineqarsinnaavoq.

Siusinnerusukkut iserfigineqareersutut 2018-imut raajartassat avaleraasartoortassallu aalajangersarneqarnerisa aningaasatigut kingunissaanik iluarsinissaa kiisalu 2018-imi akileraarutitigut akitsuutitigullu isertitassatut ilimagisat kingulliit iluarsisuteqarfiginissaat pillugu allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaaq ilimagineqassaaq.

Kiisalu siunertaralugu Kalaallit Airports A/S-ip ataani mittarfinnik sanaartornerit piviusunngortinniarlugit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq Naalackersuisut neriuutigaat.

Naggasiineq

Naggasiullugu Naalackersuisut sinnerlugit partiit tamaasa attaviitsorlu 2018-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu politikikkut isumaqatiginninniarnerni isumalluartumik siunnerfilimmillu suleqataasimanerannik qutsavigiumavakka. Pingajussaaneerinninnissaq sioqqullugu Naalackersuisut 2018-imut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiisummik saqqummiussinerannik inernejassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalillunilu 2018-imut aningaasanut inatsit amerlanerussuteqarluartunik tunuliaqutsernejassasoq Naalackersuisut neriuutigaat.

Taama oqaaseqarlunga maani inersuarmi isumalluartumik siunnerfigissaartumillu aningaasanut inatsit pillugu oqallinnissaq ammaappara.